

KASB STANDARTI
(Havodagi harakat xavfsizligini ta'minlash uchun yerdagi elektron vositalaridan foydalanish bo'yicha)
TEXNIK

--

Ro'yxatga
olish raqami

Kasbiy faoliyat turning asosiy maqsadi:

Parvozlarni radiotexnik ta'minlash uskunlarining xavfsizligi va uzluksiz ishlashini ta'minlash.

I BO'LIM
UMUMIY MA'LUMOTLAR

Havodagi harakat xavfsizligini ta'minlash uchun yerdagi elektron vositalaridan foydalanish

(kasbiy faoliyat turining nomlanishi)

Kasb standartida foydalaniladigan asosiy tushunchalar:

Deskriptor kod – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat klassifikatorida ko'rsatilgan iqtisodiy faoliyat turlari va Mashg'ulotlarning Xalqaro Standart Klassifikatorida ko'rsatilgan kasbiy mashg'ulotlar bo'yicha Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi tomonidan tasdiqlanadigan kasbiy faoliyat turi deskriptori bo'yicha kod;

Ish joylarining funksional tahlili – kasbiy faoliyat turining vazifalari xaritasida kasb (lavozim)ning mehnat faoliyatini mehnat funksiyalari va natijalari orqali tavsiflash.

Kasbiy faoliyat turi - O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat klassifikatorida (2-tahriri) ko'rsatilgan faoliyat turlari;

Malaka darajasi - Milliy malaka ramkasida belgilangan raqamlar;

IFUT – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat klassifikatori (2-tahriri);

Kasbiy faoliyat turi deskriptori bo'yicha kodi	H03.013
---	----------------

Kasb standarti rekvizitlari:

Kasb standarti qo'llaniladigan soha	Aviatsiya
IFUTga muvofiq iqtisodiy faoliyat turi kodi va nomlanishi	52 230 – Havodagi harakatga xizmat ko'rsatish bilan bog'liq xizmatlar
Kasb (lavozim)ning MXSK bo'yicha kodi va guruh nomi	3114 – Elektronika sohasidagi
Xizmatchilarning asosiy lavozimlari va ishchilar kasblarining klassifikatori	

kasb standarti tasdiqlangan hujjat raqami va sanasi	
amal qilish muddati	
versiyasi	

II BO‘LIM
KASB STANDARTI MEHNAT VAZIFALARINING TASNIFI
(kasb faoliyat turning vazifalari xaritasi)

Umumlashtirilgan mehnat vazifalari			Mehnat funksiyalari	
Belgi	Ish joylarining funksional tahlili asosida nomlanishi	Milliy malaka ramkasi bo'yicha malaka darajasi	Nomlanishi	Kodi <i>(umumlashtirilgan mehnat vazifadagi bosh harflar, tartib raqami va malaka darajasi)</i>
A	Radiolokatsiya va kuzatuv elektron vositalaridan foydalanish	5	Radiolokatsiya va kuzatuv elektron vositalariga texnik xizmat ko'rsatish	A.01.5
B	Radionavigatsiya elektron vositalaridan foydalanish	5	Radionavigatsiya elektron vositalariga texnik xizmat ko'rsatish	B.01.5

III BO‘LIM
ISH JOYINING FUNKSIONAL TAHLILI NATIJALARI
“A” – belgili umumlashtirilgan mehnat vazifa tavsifi:

Nomlanishi	Radiolokatsiya va kuzatuv elektron vositalaridan foydalanish
Kelib chiqishi (aslligi +/-)	+
Aslining deskriptor kodi	
Boshqa kasb standartidan foydalangan bo'lsa, ro'yxatdan o'tkazilgan raqami	-
Mos lavozimlar (ishchi kasblar) nomlanishi	Radiolokatsiya bo'yicha texnik
Talab etiladigan ta'lim va kasbiy tayyorgarlik darajasi	O'rta (to'liq) umumiy ta'lim yoki boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim bazasida o'rta maxsus professional ta'lim, amaliy tajriba, yoki oliy ta'lim
Kasbiy tajriba va ish stajiga qo'yiladigan talablar	-
Layoqatiga qo'yilgan talablar (mehnat qilish huquqi, yoshi,	Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. O'rta maxsus kasb-hunar ma'lumot – (parvozlarni

sog'lig'i va boshqa)	radioelektron vositalar, radiotexnika yoki radiolokatsiya sohasida). Tibbiy komissiyasi xulosasi.
Mehnat sifati va shart-sharoitlariga doir talablar	Uskunalarining barqaror ishini ta'minlash uchun ish o'rinlari attestatsiyasi xulosasi bo'yicha shart-sharoitlar yaratish.
Vakolatlar ko'lami, mas'uliyat va mustaqilligi bo'yicha talablar	RTT vositalarida har qanday o'zgarishlar, nosozliklar aniqlansa zahira vositalarini ishga tushirish va yuqori turuvchi mutaxassisga xabar berish. Mehnat muhofazasi va texnik xavfsizlik qoidalarini buzganligi uchun, me'yoriy hujjatlar talablarini buzganligi uchun, parvozlar xavfsizligi va uzluksizligini ta'minlovchi asbob-uskuna, jihozlarining butligi va beto'xtov ishlashi uchun javobgar.
Faoliyatni amalga oshirishga ruxsat berish uchun maxsus talablar	O'rta maxsus kasb-hunar ma'lumot – (parvozlarni radioelektron vositalar, radiotexnika yoki radiolokatsiya sohasida). Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. Majburiy boshlang'ich (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan o'tish, shuningdek navbatdan tashqari tibbiy tekshiruvdan o'tish. Yong'in xavfsizligi yo'riqnomasidan o'tish. Ish joyida mehnat muxofazasi yo'riqnomasidan o'tish. Elektrxavfsizligidan 3-malaka guruhiga ega bo'lish.
Kasbiy faoliyatni amalga oshirishda foydalaniladigan mehnat vositalari	Radiolokatsiya bo'yicha maxsus asbob-uskunalarini ta'mirlash va ishini ta'minlash uchun maxsus jihozlar. Maxsus himoya vositalaridan foydalanish

Qo'shimcha tavsiflar:

Kasb standartini ishlab chiqishga asos bo'lgan hujjatning nomlanishi	Tegishli kodi yoki raqami	Kasb (lavozim) nomlanishi
XALIKK-2020	3114	Radiolokatsiya bo'yicha texnik
	3114	Radionavigatsiya bo'yicha texnik

A.01.4-kodli mehnat funksiyalari tavsifi:

Nomlanishi	Radiolokatsiya va kuzatuv elektron vositalariga texnik xizmat ko'rsatish
Kelib chiqishi (aslligi +/-)	+
Aslining deskriptor kodi	
Boshqa kasb standartidan foydalangan bo'lsa, ro'yxatdan o'tkazilgan raqami	

Mehnat harakatlari	Mehnat muhofazasi (MM) me'yor va qoidalari yuzasidan bilim sinovi va yo'riqnomadan o'tish;
	Uskuna(obyekt)ning ishlash layoqati nazoratini tekshirish;
	Texnik xizmat ko'rsatish o'rnatilgan shakllarini bajarish;
	Uskuna(obyekt)ning texnik-ekspluatatsion xujjatlarini shakllantirish;
	Uskuna(obyekt)ning taktik va texnik parametrlarini aniqlash\muvofiqlashtirish tadbirlarini o'tkazish;
	Ish jarayonida nazorat-o'lchov asboblardan foydalanish va tekshirish;
	MM va texnik xizmat ko'rsatish talablarini bajarish.
Zarur mahorat va ko'nikmalar	Uskuna(obyekt) ishini tiklashda texnik xujjatlar,elektrik va montaj sxemalari bilan ishlash;
	Uskuna monitoringi va ta'miri uchun nazorat va o'lchov vositalarini qo'llash;
	Uskunani zahiralash amaldagi metodika va qoidalarni qo'llash;
	Maxsus himoya vositalaridan foydalanish;
	Ish jarayonida xavf omillarini aniqlash va belgilash;
	Uskuna(obyekt)ni elektrta'minlash asosiy va zahira manbalarining ishlash qobiliyatini tekshirish;
	Kompyuter texnikasida ishlash ko'nikmasiga ega bo'lish.
Zarur bilimlar	Radiolokatsiyaning nazariy asoslari, radiolokatsion apparaturani ekspluatatsiyasi va tuzilishi prinsiplari;
	Faoliyat turi bilan bog'liq masalalarda me'yoriy –huquqiy hujjatlar.
	Mehnat muhofazasi, texnika xavfsizligi va yong'in xavfsizligi me'yor va qoidalari;
	“O'zaeronavigatsiya” Markazi DUK parvozlar xavfsizligi, sifat menejmenti tizimi sohasidagi siyosati va PXBTning asosiy prinsiplari;
	Ishlab-chiqarish sanitariyasi me'yorlari;
	Uskuna(obyekt)ni elektrta'minlash va uskunalarini zahiralash yo'riqnomasi;

Boshqa tavsiflar	Elektr xavfsizligi bo'yicha ruxsat va davriy yillik tibbiy ko'rikdan o'tish
------------------	---

“B” – belgili umumlashtirilgan mehnat vazifa tavsifi:

Nomlanishi	Radionavigatsiya elektron vositalaridan foydalanish
Kelib chiqishi (aslligi +/-)	+
Aslining deskriptor kodi	
Boshqa kasb standartidan foydalangan bo'lsa, ro'yxatdan o'tkazilgan raqami	-
Mos lavozimlar (ishchi kasblar) nomlanishi	Radionavigatsiya bo'yicha texnik
Talab etiladigan ta'lim va kasbiy tayyorgarlik darajasi	O'rta (to'liq) umumiy ta'lim yoki boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim bazasida o'rta maxsus professional ta'lim, amaliy tajriba, yoki oliy ta'lim
Kasbiy tajriba va ish stajiga qo'yiladigan talablar	-
Layoqatiga qo'yilgan talablar (mehnat qilish huquqi, yoshi, sog'lig'i va boshqa)	Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. O'rta maxsus kasb-hunar ma'lumot – (parvozlarni radioelektron vositalar, radiotexnika yoki radiolokatsiya sohasida). Tibbiy komissiyasi xulosasi.
Mehnat sifati va shart-sharoitlariga doir talablar	Uskunalarining barqaror ishini ta'minlash uchun ish o'rinlari attestatsiyasi xulosasi bo'yicha shart-sharoitlar yaratish.
Vakolatlar ko'lami, mas'uliyat va mustaqilligi bo'yicha talablar	RTT vositalarida har qanday o'zgarishlar, nosozliklar aniqlansa zahira vositalarini ishga tushirish va yuqori turuvchi mutaxassisga xabar berish. Mehnat muhofazasi va texnik xavfsizlik qoidalarini buzganligi uchun, me'yoriy hujjatlar talablarini buzganligi uchun, parvozlarning xavfsizligi va uzluksizligini ta'minlovchi asbob-uskuna, jihozlarning butligi va beto'xtov ishlashi uchun javobgar.
Faoliyatni amalga oshirishga ruxsat berish uchun maxsus talablar	O'rta maxsus kasb-hunar ma'lumot – (parvozlarni radioelektron vositalar, radiotexnika yoki radiolokatsiya sohasida). Ishga 18 yoshga to'lganlar qabul qilinadi. Majburiy boshlang'ich (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan o'tish, shuningdek navbatdan tashqari tibbiy tekshiruvdan o'tish. Yong'in xavfsizligi yo'riqnomasidan o'tish. Ish joyida mehnat muxofazasi yo'riqnomasidan o'tish.

	Elektrxavfsizligidan 3-malaka guruhiga ega bo'lish.
Kasbiy faoliyatni amalga oshirishda foydalaniladigan mehnat vositalari	RTT bo'yicha maxsus asbob-uskunalarni ta'mirlash va ishini ta'minlash uchun maxsus jihozlar. Maxsus himoya vositalaridan foydalanish

Qo'shimcha tavsiflar:

Kasb standartini ishlab chiqishga asos bo'lgan hujjatning nomlanishi	Tegishli kodi yoki raqami	Kasb (lavozim) nomlanishi
XALIKK-2020	3114	Radiolokatsiya bo'yicha texnik
	3114	Radionavigatsiya bo'yicha texnik

B.01.4-kodli mehnat funksiyalari tavsifi:

Nomlanishi	Radionavigatsiya elektron vositalariga texnik xizmat ko'rsatish
Kelib chiqishi (aslligi +/-)	+
Aslining deskriptor kodi	
Boshqa kasb standartidan foydalangan bo'lsa, ro'yxatdan o'tkazilgan raqami	
Mehnat harakatlari	Mehnat muhofazasi (MM) me'yor va qoidalari yuzasidan bilim sinovi va yo'riqnomadan o'tish;
	Uskuna(obyekt)ning ishlash layoqati nazoratini tekshirish;
	Texnik xizmat ko'rsatish o'rnatilgan shakllarini bajarish;
	Uskuna(obyekt)ning texnik-ekspluatatsion hujjatlarini shakllantirish;
	Uskuna(obyekt)ning taktik va texnik parametrlarini aniqlash\muvofiqlashtirish tadbirlarini o'tkazish;
	Ish jarayonida nazorat-o'lchov asboblardan foydalanish va tekshirish;
	MM va texnik xizmat ko'rsatish talablarini bajarish.
Zarur mahorat va ko'nikmalar	Uskuna(obyekt) ishini tiklashda texnik xujjatlar,elektrik va montaj sxemalari bilan ishlash;
	Uskuna monitoringi va ta'miri uchun nazorat va o'lchov vositalarini qo'llash;
	Uskunani zahiralash amaldagi metodika va qoidalarni qo'llash;
	Maxsus himoya vositalaridan foydalanish;

	Ish jarayonida xavf omillarini aniqlash va belgilash;
	Uskuna(obyekt)ni elektrta'minlash asosiy va zahira manbalarining ishlash qobiliyatini tekshirish;
	Kompyuter texnikasida ishlash ko'nikmasiga ega bo'lish.
Zarur bilimlar	Radiolokatsiyaning nazariy asoslari, radiolokatsion apparaturani ekspluatatsiyasi va tuzilishi prinsiplari;
	Faoliyat turi bilan bog'liq masalalarda me'yoriy –huquqiy hujjatlar.
	Mehnat muhofazasi, texnika xavfsizligi va yong'in xavfsizligi me'yori va qoidalari;
	“O'zaeronavigatsiya” Markazi DUK parvozlar xavfsizligi, sifat menejmenti tizimi sohasidagi siyosati va PXBTning asosiy prinsiplari;
	Ishlab-chiqarish sanitariyasi me'yorlari;
	Uskuna(obyekt)ni elektrta'minlash va uskunalarini manbalarini zahiralash yo'riqnomasi;
Boshqa tavsiflar	Elektr xavfsizligi bo'yicha ruxsat va davriy yillik tibbiy ko'rikdan o'tish

IV BO'LIM
KASBIY STANDARTNI ISHLAB CHIQQAN TASHKILOTLAR
TO'G'RISIDAGI MA'LUMOTLAR

(tarmoq kengash nomi, qarori sanasi va raqami)

Ishlab chiquvchi tashkilotlarning nomlari:

t/r	Nomlanishi
1	O'zbekiston Respublikasi Transport Vazirligi
2	“O'zaeronavigatsiya” Markazi Davlat Unitar Korxonasi

Ishlab chiqishga mas'ul tashkilot

O'zbekiston Respublikasi Transport Vazirligi

(tashkilot nomi)

(rahbarning lavozimi, imzosi va F.I.Sh.)

